

март 2016.

БИЛТЕН

број 11 ОСНОВНОГ СУДА У БАЊАЛУЦИ

Спасен
Келеман,
председник
Кривичног
одјелења

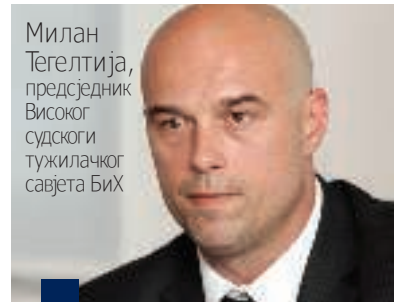

**Кривично одјелење
је кичма суда и срце
сваког правосудног
система**

**Тематска
конференција
"Правосуђе
и медији"**

Милан
Тегелтија,
председник
Високог
судског
тужилачког
савјета БиХ

**Странци у
правосуђу
нису добро
рјешење**

Информације о Основном суду у Бањалуци

Основни суд је надлежан:

1. У кривичним предметима:
а) да у првом степену суди:

- за кривична дјела за која је законом прописана као главна казна новчана казна или казна затвора до 10 година, ако посебним законом није одређена надлежност другог суда;
- за кривична дјела за која је посебним законом одређена надлежност Основног суда;
- за кривична дјела за која је Суд Босне и Херцеговине пренио надлежност на Основни суд,
- у свим кривичним поступцима против малолјетника.

- б) да поступа током истраге и након подизања оптужнице у складу са законом,
- ц) да одлучује о ванредним правним лијековима кад је то законом предвиђено,
- д) да одлучује о брисању осуде и престанку мјера безбједности и правних посљедица осуде, на основу судске одлуке и да
- е) поступа по молбама за помиловање у складу са законом.

2. У грађанским предметима да у првом степену суди:

- а) у свим грађанским споровима,
- б) у ванпарничном поступку.

3. У прекршајним предметима да у првом степену одлучује:

- а) у свим прекршајним предметима,
- б) да одлучује о захтјевима за понављање прекршајног поступка.

У Основном суду у Бањалуци је запослено:

- 58 судија,
- 15 стручних сарадника,
- 2 приправника,
- 55 приправника волонтера,
- 164 осталих запослених.

У Суду постоји пет судских одјељења и то:

- Кривично одјељење,
- Парнично одјељење,
- Ванпарнично одјељење,
- Извршно одјељење,
- Прекршајно одјељење,
- Одјељење за малолјетнике.

4. У другим предметима:

- а) да спроводи извршни поступак, ако законом није другачије одређено,
- б) да одређује мјере обезбјеђења ако законом није другачије одређено,
- ц) да рјешава у посебним поступцима ако законом није другачије одређено,
- д) да пружа правну помоћ судовима у Босни и Херцеговини,
- е) да врши послове међународне правне помоћи ако законом није одређено да неке од тих послова врши окружни суд,
- ф) да врши друге послове одређене законом.

ИМПРЕСУМ

Одговорни
уредник
Милијан
Васић

Новинар
сарадник
Ема
Мулалић

Билтен Основног суда у Бањалуци излази тромјесечно.

Телефон: 051/314-499 лок. 189
e-mail: milijan.vasic@pravosudje.ba

Издавач: ИНФО5 д.о.о. Момчила Поповића 6, Бањалука

Штампа: "Независне новине" Бањалука

Бесплатан примјерак

X савјетовање из грађанскоправне области

21-24.10.2015. године

У периоду од 21. до 24. октобра 2015. године у хотелу "Бистрица" на Јахорини, у организацији Удружење судија Републике Српске у сарадњи с Удружењем судија у БиХ, Удружењем судија/судаца у ФБиХ, центрима за едукацију судија и тужилаца у РС и ФБиХ и Правосудном комисијом Брчко дистрикта, адвокатским коморама РС и ФБиХ, одржано је X савјетовање из грађанске области у БиХ, чији је радни назив био "Актуелна питања грађанског законодавства у БиХ".

Савјетовању је присуствовало око 400 учесника и то: судије, адвокати, нотари, стручни сарадници из правосуђа, као и представници академске заједнице, правобранилаштава, ВСТВ-а БиХ и привреде из цијеле Босне и Херцеговине.

Савјетовање је отворио господин Миленко Милекић, предсједник Основног суда у Бањалуци, предсједник Управног одбора Удружења судија Републике Српске и предсједавајући Организационог одбора савјетовања. Такође, учеснике је поздравила и госпођа Ружица Јукић, потпредсједница Високог судског и

туžilачког савјета Босне и Херцеговине.

Током савјетовања обрађене су теме из области грађанског материјалног, грађанског процесног, привредног, управног и стечајног права те је донесен низ закључака који ће бити доступни код Удружења судија РС, а све обрађене теме објављене у Зборнику радова.

СПАСЕН
КЕЛЕМАН,

предсједник
Кривичног
одјељења
Основног суда
Бањалука

**Кривично одјељење
је кичма суда и срце
сваког правосудног
система**

Спасен Келеман, предсједник Кривичног одјељења Основног суда Бањалука, у интервјуу за билтен у први план истиче одличне резултате судија који раде на овом одјељењу, као и њихове фантастичне међуљудске односе. Судије за Келемана тврде да је прави професионалац у послу који обавља већ 20 година у највећем суду у Републици Српској. Његов рад карактеришу мир и сталоженост, што је веома битно, јер су у питању осјетљиви предмети у којима се одлучује о људским судбинама. Да је професионалац, говори и податак да је недавно за божићне празнике морао напустити породични дом и доћи у суд како би се посветио дежурству. Радна каријера му је почела крајем седамдесетих година прошлог вијека у родном Кнежеву, гдје је радио у општинској управи, а затим и у просвјети. Током рата радио је и у Војном суду у Бањалуци, а 1995. године с актуелним предсједником Суда Миленком Милекићем запослио се у бањалучком Основном суду, гдје ће, како ствари стоје, дочекати и крај успјешног радног вијека.

Од када сте запослени на функцији предсједника Кривичног одјељења Основног суда Бањалука и какав је значај овог одјељења уопште?

КЕЛЕМАН: Функцију предсједника Кривичног одјељења обављам од 2014. го-

дине. Желио бих да истакнем да је осим кривице у нашем саставу и Одјељење за малолетнике у којем ради судија Драган Улетиловић, с тим да је именован још један судија као његов замјеник. Када говоримо о значају Кривичног одјељења уопште, довољно је рећи да је кривица кичма суда и срце сваког правосудног система.

Колико судија је запослено на Кривичном одјељењу и који су њихови задаци?

КЕЛЕМАН: Кривично одјељење Основног суда Бањалука има пет судија с предсједником Одјељења. Посао Одјељења је да суди у првом степену сва кривична дјела са запријећеном казном до 10 година затвора или новчаном казном. Такође, радимо и преткривични поступак за та дјела. У неку руку, у нашем додиру је и извршење кривичних санкција и пружање правне помоћи и све што спада у домен кривичног права. Прецизније речено, задњу ријеч у извршењу кривичних санкција имају предсједник суда и судска управа, али оне често имају додира и са нама. Оно што истиче судије са кривице јесте да су, за разлику од колега са других одјељења, дужни да, поред редовних задатака, односно суђења, спроводе и седмична дежурства. Простом математиком долазимо до податка да је сваки судија на овом одјељењу прошле године дежурао по 70 дана. Када говоримо о дежур-

ствима, говоримо о послу који се обавља у свако доба дана или ноћи. Судије су током дежурства обавезне да буду доступне 24 часа и без обзира на то да ли се ради о државним, вјерским или породичним обавезама, судија мора доћи на посао. Дакле, дежурства трају по седмицу дана, обавезан си да дежураш на телефону, да си стално доступан, да у случају потребе дођеш у суд и обавиш оно што треба у преткривичном поступку, притвор или нека мјера обезбјеђења присуства оптуженог. Фактички, увијек мораш бити доступан и најавити се да негдје путујеш. Долази се и послјије подне и викендом. Колико се озбиљно приступа дежурствима, навешћу да сам за Бадњицу морао доћи на посао због одређивања притвора. Наравно да овакав начин рада исцрпљује судије, али ми снагу проналазимо у међуљудским односима, који су увијек красили ово одјељење.

Колика је била норма Кривичног одјељења прошле године и какви предмети су најчешће у раду на кривици?

КЕЛЕМАН: Прошлогодишња норма на кривици износила је 120 одсто, што значи да смо држави, у буквалном смислу, зарадили још једног судију.

Као предсједник Кривичног одјељења изузетно сам задовољан обављеним послом у 2015. години. Овоме свакако треба додати да је проценат потврђених пресуда на кри-

вици Основног суда већи од 80 одсто, те да смо ријешили више од 90 одсто предмета који спадају под рубрику - стари предмети. Овдје истичем да смо током прошле године радили с једним судијом мање, па наведени подаци добијају на још већем значају. Надам се да ће у догледно вријеме ово упражњено мјесто судије на кривици бити попуњено како бисмо билежили још боље резултате. Када говоримо о заступљености кривичних дјела, најчешће заступљена кривична дјела су она против имовине и тијела, односно тјелесне повреде, крађе и слично. У посљедње вријеме имамо доста случајева крађе електричне енергије, а све мање се појављују кривична дјела повезана с недозвољеном производњом и прометом опојних дрога. Управо из предмета које свакодневно радимо може се закључити да је Кривично одјељење кичма суда и срце правосуђа. Када говорим о Одјељењу чији сам предсједник већ двије године, не могу, а да не истакнем да су нас увијек красили фантастични међуљудски односи и тимски рад. Увијек су судије спремне да помогну једни другима и управо је то један од битних сегмената да имамо овакве резултате.

Када говоримо у бројкама о ономе шта смо урадили прошле године, онда истичем да је укупно на овом одјељењу број незавршених предмета на дан 1. јануар 2015. године био 1.562 предмета. За 12 мјесеци прошле године у рад смо примили укупно 3.400 предмета, а током године ријешено је 3.270 предмета, па је неријешених закључно са даном 31. децембар 2015. остало 1.692 предмета. Када говоримо о ставкама појединачно које смо завршавали у прошлој години, онда, између осталих, истичем да је у оквиру "К" фазе незавршених предмета на дан 1. јануар 2015. године било 812 предмета. Током прошле године примили смо у рад 620 ових предмета, а ријешили укупно 604 предмета. Закључно са 31. децембром остало је, дакле, у раду још 828 предмета из "К" фазе. У оквиру "КПП" фазе јануара прошле године имали смо 29 незавршених предмета. Током године смо у рад примили 23 предмета и завршили 652 па је број неријешених предмета закључно са 31. децембром износио 27 предмета. У оквиру "КВ" фазе незавршених предмета на дан на почетку прошле године остало је незавршених 113 предмета, током године смо примили у рад 541 предмет и завршили 490 предмета, па их је на крају године остало незавршено још 164

Какви су услови рада у Основном суду Бањалука, с обзиром на то да радите у скученим судницама?

КЕЛЕМАН: Мале и скучене суднице јесу

проблем, али очекујемо да ће то коначно бити ријешено изградњом нове зграде у саставу Основног суда Бањалука. Проблем малих судница постаје још већи када имамо више странака и у таквим ситуацијама готово да је немогуће радити, али с тим смо научили да се носимо током ових година. Суд данас има четири нове суднице и једну велику, али те суднице користе се и на парницама, а ми на кривици имамо по два и више суђења дневно. Очекујемо да ће овај сегмент рада бити побољшан у наредном периоду на опште задовољство и странака и нас.

С обзиром на то да радите на осјетљивим предметима, да ли сте Ви и Ваше судије изложени неким облицима притисака?

КЕЛЕМАН: Постоје разни видови притисака на рад судија, али човјек им мора одолијевати тако што ће савјесно и поштено испуњавати своје радне задатке. Све мање и мање има странака које су незадовољне и напуштају суднице. Предсједник Суда, такође, инсистира да рад са странкама буде

коректан, јер ми смо овдје ради њих, а не они ради нас. Када се тако ствари поставе, онда проблеме сведете на незнатан број. Ипак, у малим судницама било је проблема, било је људи за које се касније утврди да су неурачунљиви. Било је таквих случајева и о томе би се могао написати роман.

Чиме се руководите приликом изрицања пресуда и колико би судијама помогло упућивање осуђених на друштвено користан рад?

КЕЛЕМАН: Када је у питању изрицање пресуда, закон је ту област јасно предвидио, односно користимо се олакшавајућим и отежавајућим околностима. Штета је што се затворске санкције у пракси не замјењују друштвено корисним радом. Сигуран сам да би судије радије и далеко чешће упућивале осуђенике на рад за опште добро, али барем за сада нема услова за тако нешто, јер нису донесени подзаконски акти који регулишу ову област. Оваквим пресудама олакшао би се и трошак који држава има када осуђеник борави у казнено-поправним установама.

Тематска конференција "Правосуђе и медији"

Тематска конференција "Правосуђе и медији" одржана је 18. јануара 2016. године у хотелу "Кардиал" у Теслићу. Конференцију је организовао Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине (ВСТС БиХ) у оквиру пројекта који финансира Европска унија (ИПА 2012) "Консолидација и даљи развој правосудног комуникацијског и информацијског система".

Циљ конференције је био усвајање позитивне праксе у сарадњи с медијима и односима с јавношћу и утврђивање даљих корака које је потребно предузети како би се сарадња с медијима и комуникација између правосудних институција и грађана унаприједила. Током представљања наведених активности ВСТС-а БиХ и комуникацијске праксе Суда Босне и Херцеговине, учесницима се жељело указати на важност и утицај односа с јавношћу на креирање мишљења јавног мњења и стварање реалне и позитивне слике о правосуђу.

Конференција је окупила преко 50 учесника, односно председника судова у Босни и Херцеговини, службеника за односе с јавношћу и стручних сарадника ових правосудних институција, који су исказали задовољство тематиком конференције. У име Основног суда у Бањалуци, а по одлуци председника Суда Миленка Милекића, учествовала је судија Нивес Ђетојевић.

Уводним обраћањима конференцију су отворили потпредседница ВСТС-а БиХ Ружица Јукић и водитељ програма правосудног сектора у Делегацији Европске уније у Босни и Херцеговини Una Kelly.

Потпредседница Јукић је истакла да се активностима које ВСТС БиХ спроводи у овој

области настоји осигурати боље разумевање грађана начина функционисања и рада правосудних институција, као и то да грађани буду свјесни изазова с којима се правосуђе у свом раду суочава.

"Сигурна сам да отвореним презентовањем активности и изазова у раду можемо добити разумевање и подршку јавности за напоре које предузимамо у области реформе и унапређења рада правосудних институција", нагласила је потпредседница Јукић, додајући: "Желимо успоставити стратешко комуницирање и пружити подршку судовима у унапређењу способности да боље управљају односима с јавношћу и сарадњом с медијима".

Госпођа Kelly је напоменула да не само да правда треба да буде задовољена, него се то мора и видјети. Нагласила је да је публицитет кључна компонента у праву на правично суђење, истичући како је важно да се одлуке учине доступним јавности и образложе. Она је додала да би медији требало да извјештавају о успјесима и напретку у правосуђу на непристрасан начин, без угрожавања личних података и правних процедура.

На наведеној тематској конференцији донесени су и следећи закључци:

1. Неопходно је да судови предузимају

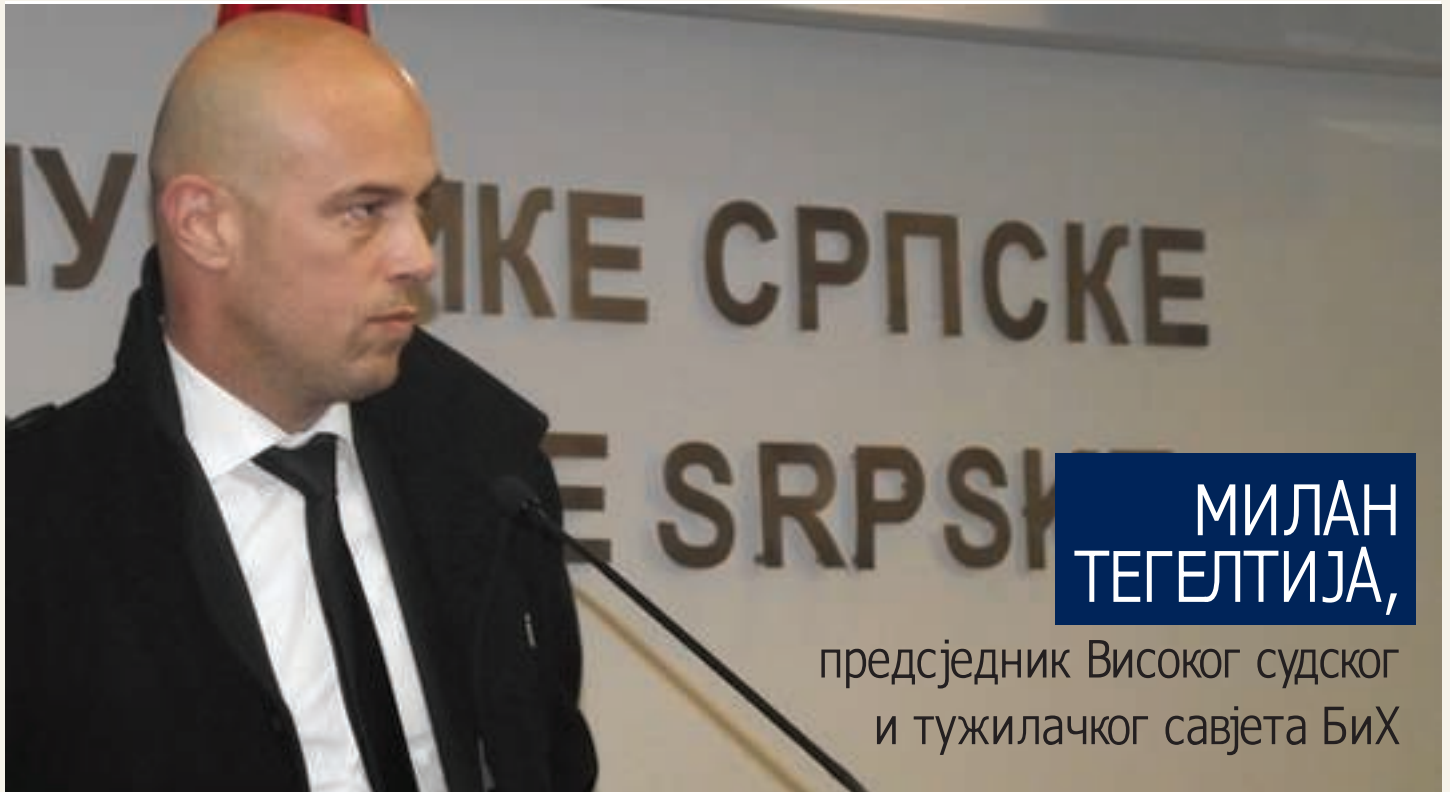
активности како би се побољшала комуникација и сарадња с медијима и корисницима судова, а тиме и приступ правди и транспарентност правосуђа у БиХ.

2. Потребно је јачати капацитете судова и развијати вјештине за комуницирање с јавношћу у циљу информисања јавности о раду правосудних институција и побољшања перцепције јавности о правосуђу.

3. Потребно је донијети смјернице за комуницирање с јавношћу за све судове, имајући у виду позитивно законодавство наше државе.

4. Потребно је наставити с едукацијама у области комуникације и односа с јавношћу у правосуђу.

Препознавајући важност ефикасности правосуђа као кључног услова за приступ европским интеграцијама, Европска унија финансирала је пројекат "Консолидација и даљи развој правосудног комуникацијског и информацијског система" с 1,8 милиона еура из Инструмента за претприступну помоћ (ИПА 2012). Овим пројектом је започела нова фаза развоја правосудног информационог система у БиХ, а настављају се активности унапређења ефикасности правосуђа путем којих ће се развити додатне функционалности и осигурати одрживост Система за аутоматско управљање предметима (ЦМС), смањити број неријешених предмета и предмета ратних злочина у судовима те повећати повјерење јавности и побољшати репутацију правосуђа. Наставак пројекта са ВСТС-ом БиХ који финансира ЕУ са 1,8 милиона еура ће почети у наредном периоду, а кроз који ће се, међу многим другим областима, наставити подржавати питање правосуђа и медија.

МИЛАН
ТЕГЕЛТИЈА,

предсједник Високог судског
и тужилачког савјета БиХ

Странци у правосуђу нису добро рјешење

Предсједник Високог судског и тужилачког савјета БиХ (ВСТС) Милан Тегелтија каже у интервјуу за "Press" да су правосудне институције на бх. нивоу започеле тренд расвјетљавања дијела високе корупције, који је незаустављив и који ће бити настављен у 2016. години! Он је рекао и да ВСТС нема, нити жели да износи, став о страним судијама у бх. правосуђу, али да лично сматра да није добро када странци одлучују у највишим правосудним тијелима.

- Мој приватни и професионални став јесте да ни за једну земљу није добро да у свом правосудном систему, и то у кључним институцијама, има људе који нису њени држављани, нити дијеле судбину грађана земље о чијим правима и интересима одлучују. Сигуран сам да ћемо једном морати да успоставимо систем у којем ће у свим институцијама бити искључиво домаћи држављани, рекао је Тегелтија.

Он је нагласио да су странци својеремно укључени у правосудни систем БиХ

да би био успостављен баланс, односно како би били "језичак на ваги". На опаску да се десило управо супротно, те да се домаће судије као представници конститутивних народа у БиХ прегласавају гласовима странаца, као у случају одлучивања о Дану РС, Тегелтија је истакао:

За политичаре је боље да судије бира ВСТС!

Зашто сте против избора судија и тужилаца у парламенту?

- То би било потпуно урушавање независности правосуђа. Данас, када имамо избор путем ВСТС-а, дешавају се приговори да судије и тужиоци нагињу овој или оној политици, иако нема никаквог простора за то. Замислите да их тек бирају парламенти, у којима сједе представници политичких странака. Промјеном политичког естаблишмента, био би промијењен однос снага у правосуђу и свако би имао подлогу да каже - та и та политичка странка мене кривично гони. За политичаре је боље да немају тај проблем. Тренутни начин избора судија и тужилаца

једини гарантује неутралност и независност. Не кажем да не постоје земље у којима парламенти бирају носиоце правосудних функција, али и оне теже тренду какав ми имамо. Постоји тренд, кроз повељу Вијећа судија, да европски стандард треба да буде независно правосудно тијело које се бави избором судија и тужилаца. Земље које то немају, па чак и чланице ЕУ, требало би да уведу такав систем.

- Не могу да тумачим одлуке Уставног суда БиХ. Али, намјера онога ко је уводио странце била је обезбјеђивање равноправности народа, односно да буде онемогућено прегласавање.

Више од 90 одлука Уставног суда БиХ није спроведено, за шта је предвиђена кривична одговорност. Како ћемо уопште утврдити одговорност када се ради о колективним тијелима?

- Врло тешко. Када се одлука односи на колективитет, њено спровођење не зависи од једног човјека. Ми смо једна од

ријетких земаља која предвиђа кривичну одговорност за неспровођење одлука Уставног суда. Мислим да је ова одредба, са становишта струке, прилично проблематична и мораће бити преиспитана. Стварају се апсурди, јер је у неким случајевима немогуће утврдити индивидуалну кривицу и одговорну особу.

Правосуђе у БиХ је у 2015. години суочено с бројним изазовима. С каквим резултатима сте закључили претходну годину?

- У изазовним околностима било је тешко радити, али са друге стране, то је и добро, јер показује да се дешавају велике ствари. Прошла година била је у знаку структуралног дијалога, борбе против тероризма, корупције и ратних злочина. Постигли смо напредак у свим областима. Погледајте само шта се дешава у посљедње вријеме у Кантону Сарајево, у Бихаћу или Тузли. Нећу да прејудуцирам резултате свих тих поступака, али ово је дефинитивно пут којим смо кренули и који води к ономе шта сви желимо и шта треба грађанима БиХ. Не може се све промијенити преко ноћи, али мислим да идемо добрим путем. До 2015. године, тероризам није истицао као тако велики проблем у БиХ, а онда су се десили велики терористички напади у БиХ, а и читав свијет био је у знаку антитерористичке борбе. Ми смо ојачали капацитете када је у питању борба против тероризма.

Именовање нових тужилаца за борбу против тероризма изазвало је реакцију Суда БиХ. Они тврде да су судије доведене у незавидан положај, да су затрпани оптужницама и захтјевима за истрагу које не могу да прате, те да је тренутно три пута више тужилаца него судија. Је ли у плану јачање Суда БиХ?

- Наравно. Тужилаштво је добило 13 нових тужилаца за ратне злочине и осам за тероризам. Њиховим радом биће повећан и посао у Суду БиХ, који није добио нове судије. Биће потребно повећати број судија у Суду БиХ, а за колико, то ћемо тек видјети. Разматрали смо захтјев предсједнице Суда БиХ за систематизацију и вратили јој га, тражећи да прецизира колико судија тражи. Тек тада ћемо видјети шта је оправдано и како да обезбиједимо средства за њихов рад. Подржавам идеју да буду оснажени капацитети Суда БиХ. Ипак, мислим да то није толико хитно да не може чекати одређено вријеме, јер су новоименовани тужиоци на дужност ступили 1. јануара.

Иако мандат Медциде Кресо истиче

почетком 2017. године, појавиле су се информације да се увелико лобира за њеног насљедника. Да ли је име новог предсједника Суда БиХ било званична или кулоарска тема у ВСТС-у?

- Видио сам такве информације. Наведени су сви људи који већ обављају високе правосудне функције и нико није изостављен, па кога год изаберемо, неко би могао рећи да је погодио. Међутим, нисмо тако далеко ишли, остало је још много времена, а чак и када буде расписан конкурс, биће тешко размишљати о томе.

Суд и Тужилаштво БиХ вама подносе рачуне. Како оцјењујете њихов рад?

- Генератор читаве бх. правосудне машине јесте Тужилаштво БиХ, које намеће посао и темпо рада. Сматрам да су током 2015. године добро радили и постигли приличан успјех. Уз благу резерву, мислим да су близу да ријеше ратне злочине из категорије два, односно предмете који су им трансферисани из Хашког трибунала. Подигли су велики број оптужница за ратне злочине, покренули много истрага у борби против тероризма, а када је корупција у питању, још постижу резултате само у средњем нивоу корупције.

А шта је с високим нивоом корупције и истрагама у великим корупционашким аферама које већ дуго времена окупирају јавност у БиХ?

- Недостају нам резултати у највишем нивоу корупције, али сам сигуран да ћемо их постићи у наредном периоду.

Наговјештавате ли отварање великих афера у овој години?

- Све ово што се догађа у посљедњих неколико мјесеци говори у прилог томе да Тужилаштво БиХ, а и друга тужилаштва, иду у том правцу. Имали смо претрес

читаве општине у Унско-санском кантону, оптужен је бивши министар Јерко Иванковић Лијановић. Не бих да прејудуцирам исход тих поступака, али то су све објективни предмети. Тај тренд, ко хоће објективно да гледа ствари, јесте препознатљив и незаустављив! Биће настављен и у овој години и сигуран сам да ће резултати у области борбе против корупције бити све већи.

Како сада сарађујете с предсједником Суда БиХ, Медцидом Кресом, с обзиром на то да смо свједочили међусобним несугласицама које сте имали у ранијем периоду?

- Не мислим да су то биле несугласице. Свако има право на мишљење, али у правосудју се тачно зна ко је ко. Нормално комуницирамо, иако не морамо да се слажемо, а начела у једном демократском друштву дозвољавају да имамо различита мишљења.

Разликују ли вам се мишљења и када је у питању оцена Медциде Кресо да у БиХ дјелује правосудна мафија?

- Мислим да је то квалификација коју је и сама предсједница Суда БиХ касније ублажила, говорећи да то није њена констатација, него израз који је чула од обичних грађана с којима је комуницирала, у смислу њихове опште перцепције одређених ствари. Одговорно тврдим да не постоји мјесто за израз "мафија" у правосудју БиХ. Подвлачим то без икакве резерве. Наравно, правосудје, као и сваки систем, може да има одређене девијације. Није идеално, али постоје корективни механизми којима се боримо против таквих девијација. То је велики систем и сигурно има недоречености, слабих карика, али и лоших носилаца правосудних функција. Ипак, у правосудју раде добри и честити људи. Процедуре за њихов избор су тешке, компликоване и захтјевне.

Начин избора је често критикован. Стручњаци тврде да се дешава да неискусне судије, из малих општинских судова, бирају, на примјер, главног тужиоца.

- Позивам све који имају сазнања која би указивала на то да су носиоци правосудних функција одступили од онога што се очекује од њих, у смислу професионалности или непристрасности, да то одмах пријаве. Поред захтјевних процедура, деси се да прође неко ко не заслужује да прође, али то се дешава у сваком систему и такве неправилности немогуће је спријечити у потпуности.

Судија Основног суда у Бањалуци у Европском суду за људска права у Стразбуру

Судија Основног суда у Бањалуци Марела Јевтовић била је учесник пројекта стицања праксе у Европском суду за људска права у Стразбуру од 12.9.2015. године до 12.10.2015. године. Као међународни суд са сједиштем у Стразбуру, у којем је број судија једнак броју земаља чланица Савјета Европе које су ратификовале Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода (Европска конвенција).

"Током боравка у Европском суду за људска права у Стразбуру (ЕСЉП) имала сам прилику упознати се с процедурама ЕСЉП које се тичу доношења одлука о до-

пустивости појединих апликација против Босне и Херцеговине. У појединим предметима, под надзором додијељеног ментора, имала сам прилику да сама вршим анализу допустивости појединих апликација уз давање мишљења о допустивости апликације. Пружена је прилика да присуствујем вијећањима судија, на којима се расправљало и доносиле одлуке у конкретним предметима. Такође сам током боравка од мјесец дана имала приступ свим релевантим базама података као и библиотеци ЕСЉП, што је значајно допринијело ширењу нашег знања из области заштите људских права и слобода. Од неизмјерног је значаја то што сам рела-

тивно брзо била укључена у рад на појединим предметима, праћено одговарајућом едукацијом од стране запосленика ЕСЉП, чиме сам одмах имала могућност да конкретизујем стечено теоријско знање", изјавила је судија Марела Јевтовић.

Савјет Европе тренутно чини 47 држава, а судије дјелују самостално, не представљају ниједну земљу, са задатком да обезбиједе да државе чланице поштују права и гаранције дате Конвенцијом. Босна и Херцеговина је ратификовала (приступила) Конвенцију 12.7.2002. године и тиме прихватила надлежност Европског суда за људска права да одлучује о представкама

било које физичке особе, невладине организације, скупине појединаца који тврде да су жртве повреде права утврђених у Конвенцији, а које је починила Босна и Херцеговина.

"У неколико наврата сусрела сам се и са судијом Фарисом Вехабовићем, који је изабран у име Босне и Херцеговине у ЕСЉП, који ме је детаљно упутио у рад Суда, те са задовољством дао одговоре на сва моја постављена питања у вези с примјеном Конвенције", изјавила је судија Јевтовић.

С повећањем броја земаља које су ратификовале Конвенцију, нарочито од 1990. године, као и са бољом информисаношћу људи о њиховим правима, број предмета се драстично увећао. Пред Судом се 31. децембра 2006. године налазило скоро 90.000 предмета. Само у 2006. години пристигло је више од 50.000 нових представки. Имајући у виду тренутни обим посла и количину пристиглих случајева, може се чекати и до годину дана прије него што Суд почне прву фазу разматрања поднесене представке. Неке представке могу бити сматране хитним и бити приоритетне, посебно ако је подносилац представке физички угрожен. Наведено се спроводи кроз разматрање представки (апликација, тужби), поднесених од стране појединаца, а некада и самих држава чланица. Када установи да је држава прекршила једно или више права и гаранција, Суд доноси пресуду која је обавезујућа за државу на коју се пресуда односи и обавезу да дјелује

у складу с пресудом.

Представка Суду се може поднијети ако странке сматрају да су лично и директно биле жртве кршења наведених права Конвенцијом, а која повреда је учињена од стране државе потписнице Конвенције.

Права које Конвенција гарантује и наводи су: право на живот; право на правично суђење у грађанским и кривичним поступцима; право на слободу и безбједност личности; право на слободу изражавања; право на слободу мисли, савјести и вјероисповијести; право на слободу удруживања; право на слободу окупљања; право на ефикасан правни лијек; право на мирно уживање имовине; и право на слободне изборе.

Да би се поднијела представка Суду, потребно је да је странка лично и непосредно била жртва, те да се не могу поднијети генералне притужбе на закон или поступак, нити се може жалити у име других лица, те да се мора искористити сваки правни лијек унутар државе, а који би допринио обештећењу у датом предмету, те у року од шест мјесеци од дана коначне пресуде у домаћем правосуђу поднесе прадставка Европском суду за људска права.

Представка се пише на једном од званичних језика Суда, а то су француски или енглески, као и на званичном језику земље која је ратификовала Конвенцију, тако да може и на српском. Уколико се представка поднесе факсом, комплетну документацију потребно је доставити и

поштом, те није потребно долазити лично у Стразбур и случај излагати усмено, с обзиром на то да Суд сваки случај разматра хронолошким редом, бесплатно (осим трошкова адвоката, истраживања и преписке странке која је представку поднијела). Поступак пред Судом се одвија на једном од званичних језика Суда (француски, енглески), али и на језику на којем је представка поднесена, уколико предсједник вијећа то одобри.

"На крају, препоручујем наставак овог програма, па можда и проширење истог у смислу продужење боравка и рада у ЕСЉП, с обзиром на то да је такав програм обострано користан, јер судије/стручни сарадници стичу непроцењива знања из области заштите људских права, док ЕСЉП стиче нове увиде у рад и начин размишљања домаћих судова", казала је судија Јевтовић.

Сваку државу пред Судом заступа њен државни агент (државни заступник), којем могу помагати адвокати и савјетници, а све пресуде су објављене и јавне те доступне на web страници Европског суда за људска права <http://www.echr.coe.int> у базу HUDOC.

Босна и Херцеговина ратификацијом Конвенције 2002. године се обавезала да ће се подвргнути коначној пресуди Европског суда за људска права у сваком спору у којем учествује као странка. Комитет министара Савјета Европе надлежан је за надгледање извршења пресуда Европског суда на националном нивоу.

Судски извршилац - појам, значење и функција у судском извршном поступку

У Основном суду у Бањалуци, у склопу Извршног одјељења, које броји дванаест судија, дјелује и Одјељење судских извршитеља, којих такође има дванаест. Поред ЦМС предмета свих судија, тренутно је велики број комуналних предмета, а који се воде у склопу СОКОП система, приближно 60.000 предмета. Судски извршитељи Основног суда у Бањалуци се сусрећу с великим потешкоћама у раду на терену, те кроз текст ради приближавања рада свим потенцијалним учесницима извршног поступка дајемо основне смјернице и појашњења.

Судски извршилац је службеник суда који спроводи процедурални дио извршног поступка, непосредним предузимањем извршних радњи, а ради спровођења принудног извршења одређеног рјешењем о извршењу, у границама рјешења о извршењу, а по налозима и упутствима извршног судије у складу с одредбама Закона о извршном поступку Републике Српске.

Профил судског извршиоца

С обзиром на то да је извршни поступак такав поступак који задире у најосјетљивије сфере живота извршеника, судски извршилац мора бити професионалац који је непристрасан у односу са странкама, одговоран, квалификован с високим стручним и етичким стандардима, те да остварује резултате, а странкама у поступку даје слику ефикасног и праведног судског службеника. За судског извршиоца може се именовати лице које испуњава услове школске спреме, радног искуства и остале услове прописане правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у суду, као и друге услове које прописују правилници који се баве статусом судских извршилаца.

Одговорност

Судски извршилац је дужан да пронађе оптимална рјешења за благовремено, ефективно и ефикасно спровођење извршних радњи у сваком извршном предмету у складу с одредбама Закона о

извршном поступку. Судски извршилац мора одговорно поступати с тајним, повјерљивим или осјетљивим информацијама до којих дође у току извршног поступка. Судски извршилац је одговоран за благовремено предузимање извршних радњи и за поступање у складу с рјешењем о извршењу и налозима судије, а за свој рад одговара управи суда по правилима о дисциплинској одговорности. Шеф службе судских извршилаца, уколико је таква организација судских извршилаца у суду, одговоран је за рад судских извршилаца, координира рад судских извршилаца и извршних судија, благовремено обавјештава судију о стању предмета и поступању судских извршилаца у складу с рјешењем о извршењу и налозима судије и за свој рад одговара управи суда по правилима о дисциплинској одговорности.

Овлашћења судског извршиоца не могу изаћи из оквира Закона о извршном поступку, односно овлашћења за обављање појединих извршних радњи, који им се мора дати и одређена аутономија у поступању, јер се на лицу мјеста судски извршилац може наћи у ситуацијама које ни извршни судија не може предвидјети, те су често судски извршиоци приморани да импровизују, али судски извршилац не може доносити нити рјешења, као мериторне одлуке, а нити закључке, као процесне одлуке. Судски извршилац је дужан при уручењу рјешења и предузимању извршних радњи представити се и показати идентификациону картицу странкама и другим учесницима у поступку. Судски извршилац је дужан при уручењу рјешења и других писмена обавјестити учеснике у поступку о

посљедицама непоступања по истим и сношењу трошкова извршног поступка, као и евентуално проузрокованим трошковима и сношењу истих. Прије него што приступи извршењу радње пописа, процјене и запљене извршеникових ствари, судски извршилац је дужан још једном позвати извршеника да плати износ за који је одређено извршење. У случају да извршеник одбије плаћање, судски извршилац ће приступити попису, процјени и запљени покретних ствари извршеника са видним означањем пописаних ствари да су изузете у попису, са назнаком броја судског предмета у којем се спроводи извршење и са забраном било каквог располагања тим стварима, о чему ће судски извршилац сачинити записник о пљенидбеном попису, процјени и запљени, водећи рачуна да не пописује ствари које не могу бити предмет извршења, док се извршеникове ствари које се налазе код трећих лица могу пописивати само уз пристанак тих лица. Судски извршилац је дужан приликом претреса извршениковог стана или одјеће коју он носи на себи и предузимања других извршних радњи поступати с дужним обзиром према личности извршеника и чланова његовог домаћинства.

У случају да извршење треба спровести у просторији која је закључана, а извршеник или његов заступник није присутан или неће да отвори просторију, судски извршилац ће отворити просторију у присуству једног пунољетног свједока (према члану 43. Закона о извршном поступку РС), који ће потписати записник о спровођењу извршне радње.

Ометање судског извршиоца у раду, а приликом спровођења извршења на терену судски извршиоци су скоро свакодневно изложени разним врстама ометања у своме раду. Ометање може бити од стране самога извршеника, али није риједак случај да се на страни извршеника окупи и већа група грађана с циљем онемогућавања спровођења извршења. У таквим ситуацијама судски извршилац нема потребе да се упушта у дискусију с присутнима. Унапријед се зна да у таквом амбијенту није могуће спровести извршење. Како је то већ раније речено, судски извршилац напушта лице мјеста, сачињава записник и након тога, као што је већ раније објашњено, приступа подношењу прекршајне пријаве против лица која су вршила ометање спровођења извршења.

Уколико се ради о наплати новчаног потраживања, а извршеник не дозвољава попис и процјену и при томе пријети, вријеђа, галами и изгони судског извршиоца, у том случају судски извршилац у што краћем року напушта мјесто спровођења извршења, не упуштајући се у расправу с извршеником и не излажући се даљим непријатностима и ризику од евентуалног напада извршеника.

Након тога, судски извршилац, на погодном мјесту, одмах (док није заборавио све детаље догађаја), сачињава записник у који уноси шта се на лицу мјеста догодило, након чега уколико је дошло до ометања службене особе у раду (а дошло је из разлога што извршеник није дозволио обављање службене радње), нарушавања ЈРМ галамом, пријетњом или евентуално нападом на њега, телефоном позива надлежну полицијску станицу на бесплатни број 122 и укратко описује дежурном полицијцу ситуацију у којој се нашао.

По доласку у суд, судски извршилац сачињава службену забиљешку у којој детаљно описује ситуацију, потом службену забиљешку уз допис доставља полицијској станици на надлежни поступак.

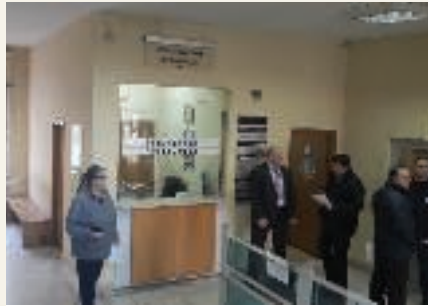
Смјернице за превенцију сексуалног и родно заснованог узнемиравања у правосудним институцијама у Босни и Херцеговини

Смјернице за превенцију сексуалног и родно заснованог узнемиравања (у даљем тексту Смјернице) представљају скуп мјера и активности превентивног карактера које се предузимају у правосудним институцијама у Босни и Херцеговини ради спречавања сексуалног и родно заснованог узнемиравања. Носиоци и носитељице судијске и тужилачке функције и особе запослене у правосудним институцијама у Босни и Херцеговини дужни су у свом раду поштовати и придржавати се принципа родне равноправности, те водити рачуна да својим радњама и поступцима не чине сексуално и родно засновано узнемиравање.

Циљ Смјерница је едукација и подизање свијести носилаца правосудне функције и запослених особа у правосудним институцијама о противзаконитости и недозвољености сексуалног и родно заснованог узнемиравања, те рјешавање ситуација када постоји нежељено понашање на радном мјесту и у вези с радним мјестом успостављањем и функционисањем интерне процедуре за превентивно дјеловање - као интерног поступка помоћи и заштите у случајевима нежељеног понашања. Ово значи да, с једне стране, Смјернице промовишу стандарде понашања према којима се са свим запосленима поступа са достојанством и поштовањем; док са друге стране омогућавају запосленима рјешавање проблема нежељеног понашања на повјерљив начин интерним процедурама за превентивно дјеловање.

Правни основ за доношење Смјерница и обавезно поступање правосудних институција у БиХ на њиховој примјени садржан је у члану 13. ст. 2. Закона о равноправности полова у Босни и Херцеговини и члану 17. став 28. Закона о Високом судском и тужилачком вијећу Босне и Херцеговине. Према томе, правосудне институције имају законску обавезу и одговорност да спријече сексуално и родно засновано узнемиравање, док руководиоци и руководитељице правосудних институција имају обавезу да успоставе одговарајуће механизме за превенцију нежељеног понашања својих запослених.

Узнемиравање (сексуално и родно засновано) може бити вертикално - између надређене и подређене особе (без обзира на то која особа врши узнемиравање) и хоризонтално - између особа гдје није присутан однос надређености, односно подређености.

Сексуално и родно засновано узнемиравање није ограничено на радно мјесто, може се десити и изван радног мјеста и/или ван радног времена. Битно је имати у виду да сексуално и родно засновано узнемиравање (односно одређени његови облици) могу представљати и кривично дјело према Закону о равноправности полова Босне и Херцеговине, те да родно засновано узнемиравање може представљати посебан облик дискриминације према Закону о забрани дискриминације.

А. Сексуално узнемиравање

Сексуално узнемиравање је нежељено понашање сексуалне природе, због којег се одређена особа осјећа увријеђено, понижено или застрашено. Нежељено понашање мора садржавати сексуални елемент, конотацију или импликацију како би се оквалификовало као "понашање сексуалне природе". Сексуално узнемиравање може се састојати од различитих облика вербалног, невербалног или физичког понашања сексуалне природе које особа која је изложена овом понашању не жели. Примјери понашања која се могу подвести под сексуално узнемиравање:

Вербално понашање односи се на ријечи, односно звукове које особа исказа или изрази, а може их исказати усменим, односно писменим путем. Примјери вербалног понашања, између осталог, су:

- Захтијевање додире, загрљаја
- Упућивање сексуалних приједлога
- Упућивање увреда, коментара, опаски или алузија сексуалне природе
- Нежељени позиви за састанке, флертовање или тражење сексуалног односа или сексуалних услуга
- Нежељена питања о сексуалном животу
- Упућивање увредљивих вицева, сексуалних шала и добацавање

- Коментарисање нечије сексуалне (не)привлачности
- Писање сексуално експлицитних или сугестивних (SMS и e-mail) порука или писама
- Ширење сексуалних гласина (укључујући и онлине)
- Условљавање остваривања бенефиција и напредовања на послу сексуалним услугама
- Пријетње кажњавањем особе која одбија удовољити сексуалним понудама.

Невербално понашање обухвата сва понашања, односно изразе од стране особе који не обухватају ријечи, односно звукове, на примјер изразе лица, покрете тијелом или симболе. Невербално понашање обухвата, али се не ограничава на:

- Гестикулације и инсинуације које упућују на имитацију сексуалног односа
- Излагање, приказивање или слање порнографије, сексуално експлицитних слика, карикатура или постера или других сексуалних слика (укључујући и online).

Физичко понашање односи се на свако сексуално понашање особе које укључује контакт с тијелом особе која је изложена нежељеном понашању. Физичко понашање обухвата, али се не ограничава на:

- Додире сексуалне природе, загрљаје, пољупце
- Штипање, миловање, ударање, стискање друге особе
- Непотребне физичке контакте с тијелом друге особе и непотребну блискост (инвазија личног простора)
- Физичко насртање и напад.

Б. Родно засновано узнемиравање

Родно засновано узнемиравање је нежељено понашање у вези с приписаним родом особе, којим се омаловажава, понижава или вријеђа особа у њеном својству као мушкарца или жене. Подразумијева нежељено вербално, невербално и/или физичко понашање везано уз припадност особе одређеном роду. Према томе, представља врсту узнемиравања које се врши због родних улога жена и мушкараца у друштву, односно родних улога које се сматра да жене и мушкарци треба да врше. Род подразумијева друштвене карактеристике, улоге, понашања и активности које се приписују женама и мушкарцима у датом друштвено-културолошком контексту.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ОСНОВНОГ СУДА У БАЊАЛУЦИ

ЗА ПЕРИОД ОД 01.01.2015. ДО 31.12.2015. ГОДИНЕ
ОСТВАРЕНА КОЛЕКТИВНА НОРМА СУДА: 120,60% КВАЛИТЕТ РАДА СУДА: 85,7%

РЕФЕРАТ	НЕЗАВРШЕНИ ПРЕДМЕТИ НА ДАН 01.01.2015. ГОДИНЕ	ПРИМЉЕНО ЗА ДВАНАЕСТ МЈЕСЕЦИ	УКУПНО У РАДУ	ГИЈЕШЕНО ЗА ДВАНАЕСТ МЈЕСЕЦИ	ОСТАЛО НЕРИЈЕШЕНО 31.12.2015. ГОДИНЕ
КРИВИЧНО ОДЈЕЉЕЊЕ ОСТВАРЕНА НОРМА ОДЈЕЉЕЊА: 121,80%					
К	812	620	1.432	604	828
КПС	409	966	1.375	849	526
КМ	15	99	114	110	4
КПП	29	623	652	625	27
КР - 1	6	1	7	6	1
КВ	113	541	654	490	164
КП	0	1	1	1	0
ИКС	178	549	727	585	142
УКУПНО	1.562	3.400	4.962	3.270	1.692
ПАРНИЧНО ОДЈЕЉЕЊЕ ОСТВАРЕНА НОРМА ОДЈЕЉЕЊА: 125,90%					
П	3.344	2.622	5.966	2.871	3.095
РС	633	881	1.514	777	737
УКУПНО	3.977	3.503	7.480	3.648	3.832
ИЗВРШНО ОДЈЕЉЕЊЕ ОСТВАРЕНА НОРМА ОДЈЕЉЕЊА: 122,50%					
И	4.155	5.106	9.261	5.502	3.759
ИП	542	437	979	675	304
УКУПНО	4.697	5.543	10.240	6.177	4.063
ВАНПАРНИЧНО ОДЈЕЉЕЊЕ ОСТВАРЕНА НОРМА ОДЈЕЉЕЊА: 144,58%					
О	3.062	3.694	6.756	4.676	2.080
В (Р)	1.086	1.359	2.445	1.207	1.238
УКУПНО	4.148	5.053	9.201	5.883	3.318
ПРЕКРШАЈНО ОДЈЕЉЕЊЕ ОСТВАРЕНА НОРМА ОДЈЕЉЕЊА: 95,10%					
ПР	4.460	4.195	8.655	6.588	2.067
ПР-Р	36	90	126	110	16
ИПС	9.057	4.666	13.723	3.464	10.259
УКУПНО	13.553	8.951	22.504	10.162	12.342
УКУПНО	27.937	26.450	54.387	29.140	25.247

ОСНОВНИ СУД У БАЊАЛУЦИ

ВЛАДИКЕ ПЛАТОНА 2

ТЕЛЕФОН: 051/314-499